

Fietsen door het Land van Herman de Man

Dat is fietsen door polders, langs monumentale boerderijen, over dijken naar pittoreske dorpen en stadjes in de Lopiker- en Krimpenerwaard. Het gebied dat Herman de Man (1898-1946) zo liefhad en waar hij veel over schreef. De fietsroute brengt je langs plekken uit zijn leven en zijn oeuvre. Soms duidelijk herkenbaar, andere keren moet je je verbeelding laten spreken. Voor meer informatie, kijk op www.hermandeman.nl.

1. Schoonhoven, Spoorstraat 3A

Van Schoonhoven, silver- en vestingstad, is minder bekend dat hier in de tweede helft van de 19e eeuw een Joodse gemeenschap kon opbloeien. De Joodse begraafplaats en de voormalige synagoge, nu Edelambachtshuys, zijn de stille getuigen van die tijd.

2. Schoonhoven, Koestraat 134

De kleine wereld: Op deze plek was het logement waar Jochem en Chef, twee beroepsbedelaars, na een overnachting hun zwerftocht naar het logement in IJsselstein begonnen.

3. Cabauw, Lopikerweg West

In deze wipmolen uit 1733 was tijdens de Tweede Wereldoorlog een geheim zend- en ontvangststation gevestigd. Onder andere zijn zo wapendroppings op de Veluwe geregeld. Bij de Middelste Molen staat een herbouwde zomerwoning.

4. Cabauw, Lopikerweg West 88

De boerderij is als Hoevesteijn in de serie *Het wassende water* het onderkomen van Gieljan en Aagje Beijen. Afwisselend hier en op nr. 91 zijn binnen- en buitenopnamen gemaakt. Veel rekvisieten zijn bewaard. Deze 17e-eeuwse langhuisboerderij is één van de 600 agrarische rijksmonumenten in de provincie Utrecht. Blikvanger is het siermetselwerk boven in de voorgevel, de muurankers en de vele ruiten in de vensters. De boerderij heeft de titel Mooiste Utrechtse boerderij van 2018.

5. Polsbroek, Zuidzijdseweg, t.o. Noordzuidseweg 169

Marie of hoor ook de wederpartij: Marie Koot woonde aan het begin van het Kerkepad.

6. Polsbroek, Noordzijdseweg 221 en 215

De kleine wereld: Hier woonden rond 1900 Aart en Kees Lekkerkerker, beiden lid van de sekte van de Zwartjantjes. Hun geestelijk leider, Jannetje Hootsen uit Veenendaal, verbleef vaak op nr. 215 en hield hier samen met de sekteleiden huisdiensten met een sterk bevindelijk karakter.

7. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 447

Woonhuis van de familie Hamburger van 1902 t/m 1906, toen Hazenpad 132.

ROUTE 2: Schoonhoven - Oudewater - Bergambacht

8. Benschop, Benedeneind Noordzijde 478

Het Wapen van Benschop komt voor in één van de verhalen uit *De koets*. Een hilarisch verhaal dat tragisch eindigt. Het gezelschap 'De Gebakene Waterbaars' lust graag een borreltje. Maar helaas met een borreltje teveel op en een wilde tocht met de koets, eindigt hun dag in het water van de Kerkwetering...

9. Oudewater

Het gezin Hamburger woonde van 1910 t/m 1916 op Leeuweringerstraat 61. Herman de Man ligt begraven op de R.K. begraafplaats aan de Waardsedijk. Oudewater was voor hem een wereldstad in broekzakformaat. Voor de Heksenwaag staat een boerenfamilie. Dit beeld van Ineke van Dijk uit 1977 verwijst naar Herman de Man. Locaties in Oudewater komen in veel van zijn boeken terug:

* **Leeuweringerstraat 55/57/59:** woning Aart Luteyn uit *Kapitein Aart Luteyn*. * **Markt-Oostzijde 8:** woning dokter H.P. van Praag, dokter Elias in *Rijshout en Rozen*. * **Helletje:** woning *Heilig Pietje de Booy*; daarna Marktstraat. * **Noord IJsselkade 5:** kantoor en woonhuis van Hubert Schulte, eigenaar van rederij De Volharding in *Kapitein Aart Luteyn*. En ook van Hubert Montijn, hoofdpersoon in *De Eenzame*.

10. Oudewater, Meent 7

Heilig Pietje de Booy: Op de hoek van Meent 7 met de Hoenkoopse Buurtweg 1 woonde Heilig Pietje de Booy, aan de wetering De Pijpenvliet.

11. Oudewater, Hoenkoopse Buurtweg 15

Hier woonde Gieljan Beijen, de hoofdpersoon in *Het wassende water*. De naam 'Water-Snoodt' dateert uit 1726, toen na een doorbraak van de Lekdijk de Lopiker- en Krimpenerwaard onder water kwamen te staan en de toenmalige boerderij op deze plek wegspoelde. De boerderij werd opnieuw opgebouwd en kreeg toen haar huidige naam. In 1878 werd 'Water-Snoodt' verbouwd en in 1929 nogmaals.

12. Oudewater, Hoenkoopse Buurtweg 24

Heilig Pietje de Booy: Waar nu nr. 24 is stond vroeger de lagere school van Hoenkoop. Hier ging Heilig Pietje de Booy naar school. De brede sloot naast het huisnummer heet nog steeds De Schoolvliet.

13. Grens Lopiker- en Krimpenerwaard

21 Melkveehouders in het grensgebied van Utrecht en Zuid-Holland nemen deel aan het project Klimaatlim

boeren op veen. Op 352 ha leggen zij waterinfiltratiesystemen aan, waardoor de bodemdaling en daarmee de uitstoot van broeikasgassen, met name CO₂, vermindert, de waterkwaliteit verbetert en de biodiversiteit wordt versterkt.

14. Vlist

Naast de Vrouwenbrug staat een nog steeds in gebruik zijnde hooiberg. Bij Oost-Vlisterdijk 13 is nog een voormalige hennepakker te herkennen. Het engelenraam op Oost-Vlisterdijk 18 telt maar liefst 63 kleine ruitjes en de boerderij op nr. 17 is in 2003 verkozen tot Boerderij van het Jaar in Zuid-Holland. Op West-Vlisterdijk 64 staat de oudste boerderij van de Krimpenerwaard: Tot hier an toe uit 1597. *De barre winter van 90. Twee ganzen van steen:* Genoemde boerderij Gansenburg in Vlist is waarschijnlijk ontleend aan de gelijknamige boerderij op Provincialeweg Oost 83, tegenover het klooster bij Haastrecht.

15. Vlist, Bonrepas - Koeneschans

De Koeneschans is een overblijfsel van de Oude Hollandse Waterlinie. Bij Bonrepas vond op 28 juni 1787 de aanhouding plaats van Wilhelmina van Pruisen, de vrouw van stadhouder Willem V. Als gevolg hiervan is in Berlijn de Brandenburger Tor gebouwd.

16. Bergambacht, Bovenberg 54-52

De voormalige hennepakker lag tussen 54 en 52. Hoeve Bouwlust aan Bovenberg 54 uit 1671 was het decor van veel opnames van de tv-serie *Het wassende water*. Veel oude boerderijen in de omgeving hebben nog een vloedstoep. Hierdoor kon men in tijden van overstroming droge voeten houden. Ook Jacobshof op nr. 52 uit 1672 lag eveneens vlak ten westen van de Oude Hollandse Waterlinie. Beide boerderijen bleven ternauwernood gespaard van de inundatie en het oorlogsgeweld ten tijde van het rampjaar.

17. Bergambacht

Op de hoogste punten zijn in de 13e eeuw een kerk en een kasteel gebouwd. De naam 'Berg'ambacht verwijst naar zanddonken, rivierduinen, uit de laatste ijstijd. In het centrum is de Jan Blankenstraat genoemd naar de beroemde waterbouwkundige die hier is geboren. Jan Blanken (1755-1838) ontwierp de latere Waaiersluis bij Gouda. Die sluis uit 1860 was er dus al in de tijd van Herman de Man.

18. Ammerstol

Aardebanden: Tegenover het nieuwe veerhuis aan Lekdijk 109) was herberg De Zalm van juffrouw Thérées Versteeg, op de plek waar nu op Lekdijk 170 een woning staat. Thérées Versteeg was al ruimschoots over haar "lochte jaren" heen en sterker aangetrokken door het moederschap dan door de huwelijksband.

Er zijn vijf fietsroutes die gaan door het Land van Herman de Man. De nummering begint vanaf de plaatsen Bergambacht, Gouda, Schoonhoven, Woerden en IJsselstein. Dit is route 2. www.hermandeman.nl

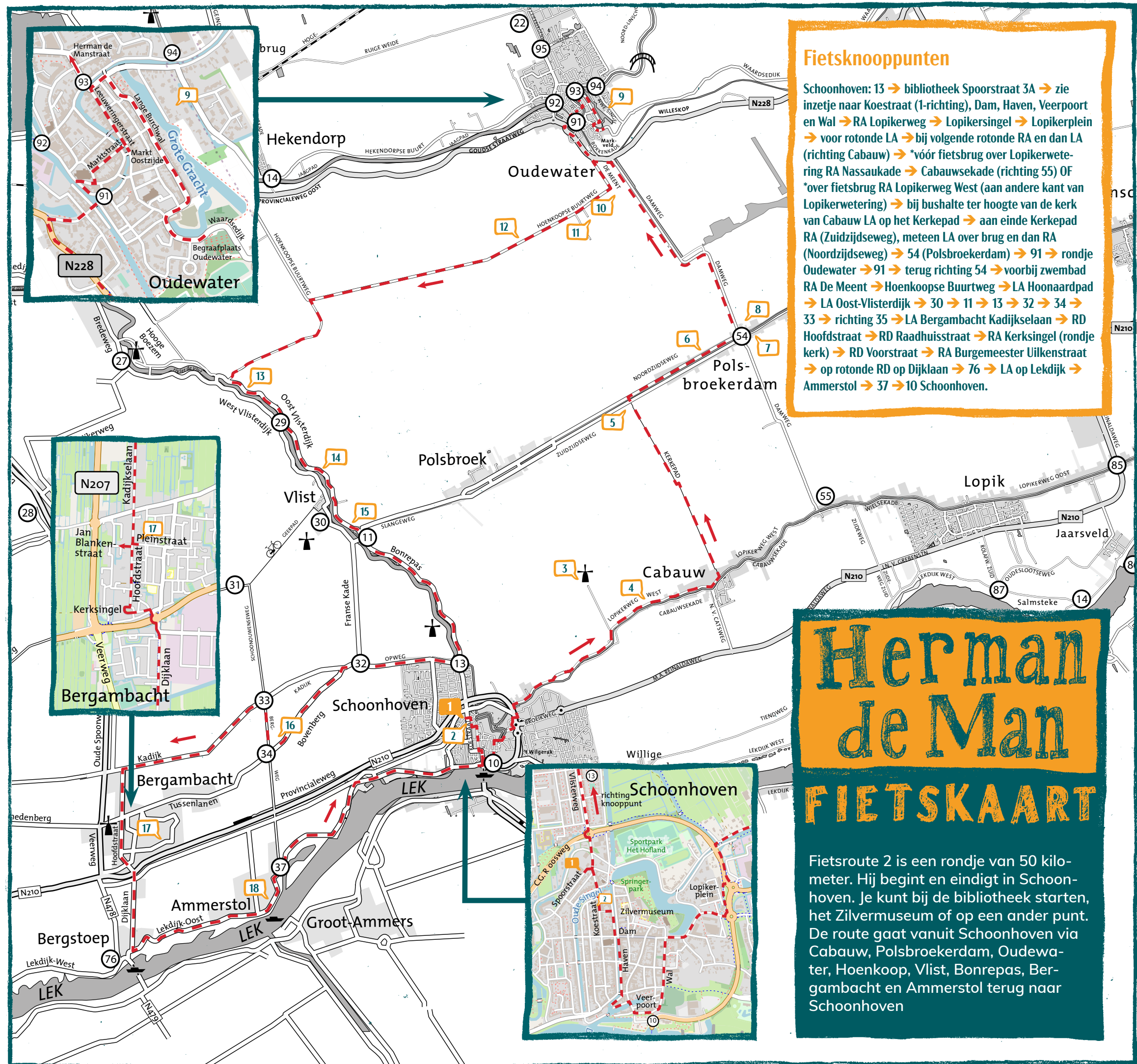
Colofon

Uitgave: Stichting Het Platteland, info@hermandeman.nl
Organisatie: Gerda Hoogendijk en Lyanne de Laat
Beeld, tekst, kaart en input: Bernard Brosie, Luuk Eijkelestam, Joos-Illustraties, Gerda Hoogendijk, Lyanne de Laat, NLChristel Fotografie, Adrie Ooms, OpenStreetMap als open data (onder OdBL), Jan Trouwborst, Gé Vaartjes e.v.a. in het Land van Herman de Man.

Financieel mogelijk gemaakt door Cultuur Platform Woerden, Fonds Bisdom van Vliet, gemeenten Gouda, Lopik, Krimpenerwaard, Oudewater, Woerden, IJsselstein, K.F. Hein Fonds, Maatschappelijke instelling Roosendaal, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank Hollandse IJssel, Rivierenlandfonds, Stichting Van den Akkerfonds, Stichting Carel Nengerman Fonds, Stichting Jac. Bezemer, StreekFonds Krimpenerwaard, Sympany en VSB Fonds Woerden.

Deelname is op eigen risico. Let u svp goed op. Om het voor iedereen veilig en toegankelijk te houden, verzoeken we u dringend de **actuele coronamaatregelen** in acht te nemen. Voor eventuele onjuistheden en onvolledigheden wordt door de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaard.

1. Schoonhoven, Spoorstraat 3A
2. Schoonhoven, Koestraat 134
3. Cabauw, Lopikerweg West via nr. 102
4. Cabauw, Lopikerweg West 88
5. Polsbroek, Zuidzijdseweg, tegenover Noordzijdseweg 169
6. Polsbroek, Noordzijdseweg 221 en 215
7. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 447
8. Benschop, Benedeneind Noordzijde 478
9. Oudewater
10. Oudewater, Meent 7
11. Oudewater, Hoenkoopse Buurtweg 15
12. Oudewater, Hoenkoopse Buurtweg 24
13. Grens Lopiker- en Krimpenerwaard
14. Vlist
15. Vlist, Bonrepas - Koeneschans
16. Bergambacht, Bovenberg 54-52
17. Bergambacht
18. Ammerstol

Fietsknooppunten

Schoonhoven: 13 → bibliotheek Spoorstraat 3A → zie inzetje naar Koestraat (1-richting), Dam, Haven, Veerpoort en Wal → RA Lopikerweg → Lopikersingel → Lopikerplein → voor rotonde LA → bij volgende rotonde RA en dan LA (richting Cabauw) → *vóór fietsbrug over Lopikerwetering RA Nassaukade → Cabauwsekade (richting 55) OF *over fietsbrug RA Lopikerweg West (aan andere kant van Lopikerwetering) → bij bushalte ter hoogte van de kerk van Cabauw LA op het Kerkepad → aan einde Kerkepad RA (Zuidzijdseweg), meteen LA over brug en dan RA (Noordzijdseweg) → 54 (Polsbroekerdam) → 91 → rondje Oudewater → 91 → terug richting 54 → voorbij zwembad RA De Meent → Hoenkoopse Buurtweg → LA Hoonardpad → LA Oost-Vlisterdijk → 30 → 11 → 13 → 32 → 34 → 33 → richting 35 → LA Bergambacht Kadijkselaan → RD Hoofdstraat → RD Raadhuisstraat → RA Kerk singel (rondje kerk) → RD Voorstraat → RA Burgemeester Uilkenstraat → op rotonde RD op Dijklaan → 76 → LA op Lekdijk → Ammerstol → 37 → 10 Schoonhoven.

Herman de Man FIETSKAART

Fietsroute 2 is een rondje van 50 kilometer. Hij begint en eindigt in Schoonhoven. Je kunt bij de bibliotheek starten, het Silvermuseum of op een ander punt. De route gaat vanuit Schoonhoven via Cabauw, Polsbroekerdam, Oudewater, Hoenkoop, Vlist, Bonrepas, Bergambacht en Ammerstol terug naar Schoonhoven.